YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS
18 päivänä lokakuuta 2002 *

Asiassa C-232/02 P(R),

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja V. Di Bucci, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-198/01 R Technische Glaswerke Ilmenau vastaan komissio, s. II-2153, 4.4.2002 antaman määräyksen,

ja jossa valittajan vastapuolena on:

Technische Glaswerke Ilmenau GmbH, kotipaikka Ilmenau (Saksa), edustajanaan Rechtsanwalt G. Schohe,

hakijana ensimmäisessä oikeusasteessa

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

kuultuaan julkisasiamies C. Stix-Hacklia, on antanut seuraavan

määräyksen

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 18.6.2002 toimittamallaan valituskirjelmällä hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 50 artiklan toisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-198/01 R, Technische Glaswerke Ilmenau vastaan komissio, s. II-2153, 4.4.2002 antamaan määräykseen (jäljempänä valituksenalainen määräys) vaatien, että

— valituksenalainen määräys kumotaan

— Technische Glaswerke Ilmenau GmbH:n (jäljempänä TGI) hakemus, jossa vaaditaan lykkäämään Saksan valtiontuesta Saksassa toimivalle Technische Glaswerke Ilmenau GmbH:lle 12 päivänä kesäkuuta 2001 tehdyn komission päätöksen 2002/185/EY (EYVL L 62, s. 30; jäljempänä riidanalainen päätös) täytäntöönpanoa, jätetään tutkimatta tai toissijaisesti hylätään perusteettomana ja

— TGI velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisöjen tuomioistuimessa.

2 TGI on yhteisöjen tuomioistuimeen 30.7.2002 toimittamassaan kirjelmässä esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle kirjalliset huomautuksensa.

3 Koska asianosaisten kirjalliset huomautukset sisältävät kaikki tarvittavat tiedot esillä olevan valituksen ratkaisemiseksi, heidän suullisia lausumiaan ei ole tarpeen kuulla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja riidan perustana olevat tosiseikat

4 Sovellettavien oikeussääntöjen osalta viitataan valituksenalaisen määräyksen 1—6 kohtaan.

5 Tosiseikkojen osalta valituksenalaisesta määräyksestä ilmenee, että TGI on lasinvalmistustoimintaa harjoittava saksalainen yhtiö. Se osti kahdella sopimuksella, joista ensimmäinen tehtiin 26.9.1994 (asset-deal 1; jäljempänä ensimmäinen omaisuudenmyyntisopimus) ja toinen 11.12.1995 (asset-deal 2; jäljempänä toinen omaisuudenmyyntisopimus), Treuhandanstaltilta (julkinen taloushallinnollinen laitos, josta sittemmin tuli Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben; jäljempänä BvS) neljä kansallistetusta omaisuudesta peräisin olevaa lasinvalmistuslinjaa, jotka sijaitsevat Ilmenaussa Thüringenin osavaltiossa. Maksuvalmiusongelmien vuoksi TGI aloitti BvS:n kanssa neuvottelut, jotka johtivat 16.2.1998 sopimukseen, jolla BvS luopui 4 miljoonan DEM:n suuruisesta ensimmäisen omaisuudenmyyntisopimuksen mukaisesta kauppahinnan osasta (jäljempänä maksusta vapauttaminen).

6 Saksan liittotasavalta ilmoitti 1.12.1998 päivätyllä kirjeellä komissiolle TGI:n hyväksi tehtävistä eri toimenpiteistä, joihin kuului myös maksusta vapauttaminen.

7 Sen jälkeen kun komissio oli aloittanut EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn ja saanut sen yhteydessä muun muassa 28.8.2000 TGI:n huomautukset ja 28.9.2000 Schott-nimisen TGI:n kilpailijayrityksen (jäljempänä Schott) huomautukset, se teki 12.6.2001 riidanalaisen päätöksen.

8 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklan mukaan maksusta vapauttaminen on EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua TGI:lle myönnettyä valtiontukea, joka ei sovellu yhteismarkkinoille. Riidanalaisen päätöksen 2 artiklan mukaan Saksan liittotasavallan on perittävä tuki korkoineen viipymättä takaisin kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti. Riidanalaisen päätöksen 3 artiklan mukaan Saksan liittotasavallan on lisäksi ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa riidanalaisen päätöksen tiedoksiantamisesta ne toimenpiteet, joihin se on ryhtynyt kyseisen päätöksen noudattamiseksi.

Asian käsittelyn vaiheet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen määräys

9 TGI on nostanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 28.8.2001 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista. Lisäksi se on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.10.2001 toimittamallaan erillisellä kirjelmällä esittänyt hakemuksen, jossa vaaditaan ensisijaisesti lykkäämään riidanalaisen päätöksen 2 artiklan täytäntöönpanoa, kunnes pääasiassa on annettu tuomio, tai johonkin muuhun vahvistettavaan päivään saakka.

10 Välitoimista päättänyt tuomari hyväksyi valituksenalaisella määräyksellä vaatimuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä 17.2.2003 saakka ja liitti tähän lykkäämiseen useita ehtoja, jotka mainitaan valituksenalaisen määräyksen määräysosan 2 kohdassa.

11 Valituksenalaisesta määräyksestä ilmenee, että komissio kiisti välitoimihakemuksen tutkittavaksi ottamisen väittämällä, että TGI:n olisi pitänyt odottaa, että riidanalaisen tuen takaisinperimistä koskeva menettely aloitetaan saksalaisessa tuomioistuimessa, ja turvautua tämän jälkeen kaikkiin kansallisiin oikeussuojakeinoihin, jotka olivat sen käytettävissä.

12 Tältä osin välitoimista päättänyt tuomari, joka nojautui asiassa C-188/92, TWD Textilwerke Deggendorf, 9.3.1994 annettuun tuomioon (Kok. 1994, s. I-833, Kok. Ep. XV, s. I-67, 17 ja 18 kohta) ja asiassa C-178/95, Wiljo, 30.1.1997 annettuun tuomioon (Kok. 1997, s. I-585, 21 kohta), totesi valituksenalaisen määräyksen 54 kohdassa, ettei tuensaaja voi kansallisessa menettelyssä vedota sellaisen komission päätöksen pätemättömyyteen, jolla kyseisen tuensaajan saama tuki määrätään perittäväksi takaisin. Se päätteli tällä perusteella, että tällainen tuensaaja voi, jos se nostaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen kyseisen päätöksen kumoamiseksi, lähtökohtaisesti vaatia välitoimista päättävää tuomioistuinta määräämään välitoimia. Sen oikeuskäytännön perusteella, johon komissio vetoaa ja joka mainitaan valituksenalaisen määräyksen 56 ja 57 kohdassa, ei voida tehdä sellaista päätelmää, ettei kannetta, joka on nostettu yhteisöjen tuomioistuimessa odottamatta tuen takaisinperimistä koskevan kansallisen menettelyn muodollista aloittamista, voida ottaa tutkittavaksi.

13 Välitoimista päättänyt tuomari katsoi valituksenalaisen määräyksen 55 kohdassa, että tämä tulkinta vahvistetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen [88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) 14 artiklan 3 kohdassa, jonka mukaan sääntöjenvastaiseksi tai yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen takaisinperiminen on toteutettava viipymättä asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, mistä yksinomaisena poikkeuksena säädetään, ettei tällä saa kuitenkaan rajoittaa yhteisöjen tuomioistuinten antaman välitoimimääräyksen soveltamista.

14 Välitoimista päättänyt tuomari totesi näin ollen, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus on otettava tutkittavaksi.

15 Hakemusta koskevien aineellisten kysymysten osalta valituksenalainen määräys sisältää välitoimista päättäneen tuomarin fumus boni jurista, kiireellisyyttä ja intressivertailua koskevat arvioinnit.

16 Ensiksikin fumus boni juriksen osalta TGI vetosi pääasian kanteessa esittämiinsä kanneperusteisiin ja niistä erityisesti ensimmäiseen perusteeseen, joka koskee EY 87 artiklan 1 kohdan väitettyä rikkomista ja kolmanteen perusteeseen, joka koskee väitettä, jonka mukaan TGI:n oikeutta oikeudenmukaiseen menettelyyn loukattiin.

17 Ensimmäisen perusteen osalta TGI väitti, etteivät Thüringenin osavaltion lupaamat avustukset olleet valtiontukea, sillä niitä koskeva lupaus annettiin sellaisen komission hyväksymän tukiohjelman puitteissa, joka oli tarkoitettu TGI:n kaltaisille pienille ja keskisuurille yrityksille (jäljempänä pk-yritykset) kyseessä olevalla alueella, joten tämä sama ohjelma kattoi myös maksusta vapauttamisen, joka myönnettiin tämän lupauksen rikkomisen seurauksena. Kolmannen perusteen osalta TGI esitti muun muassa, että komissio oli pyytänyt muodollisen tutkintamenettelyn kuluessa Schottilta sen 28.9.2000 komissiolle toimittamien huomautusten lisäksi täydentäviä huomautuksia, jotka oli lähetetty 23.1.2001 mutta joita ei ollut annettu tiedoksi TGI:lle, mikä esti sitä lausumasta käsitystään tärkeistä seikoista siten kuin sillä oli oikeus.

18 Välitoimista päättänyt tuomari arvioi valituksenalaisessa määräyksessä näitä kahta perustetta seuraavasti:

"74 Ensimmäisen perusteen osalta on syytä ensinnäkin huomata, että Saksan oikeuden mukaiset sopimusten mukauttamisoikeutta koskevat seikat,

jotka [TGI] on esittänyt lisähuomautuksissaan, eivät näytä olevan [ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen] työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja uusia perusteita. Näitä seikkoja voidaan pitää pikemminkin täsmennyksinä, jotka on esitetty niiden komission kirjallisten huomautusten valossa, jotka koskevat Thüringenin osavaltion antamaksi väitetyn lupauksen rikkomisen ulottuvuutta.

75 Thüringenin osavaltion lupauksen olemassaoloa koskevan näytön osalta on huomattava, että komissio kieltäytyi riidanalaisessa päätöksessä ottamasta huomioon väitetyn lupauksen rikkomista ja sen seurauksia ja totesi vain, että '[TGI:n] mahdollisia vaateita Thüringenin osavaltiota ja BvS:ää kohtaan on käsiteltävä toisistaan erillisinä' (82 perustelukappale). Niinpä vaikuttaa siltä, kuten [TGI] on väittänyt, ettei komissio ole kiistänyt riidanalaisessa päätöksessä väitetyn lupauksen olemassaoloa. Tältä osin on muistettava, että päätöksen on itsessään oltava riittävä, eikä sen perusteluina voida pitää sellaisia kirjallisia tai suullisia selityksiä, jotka on annettu jälkeenpäin kyseistä päätöstä koskevan kanteen jo ollessa yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltävänä (asia [T-16/91,] Rendo ym. v. komissio, tuomio [12.12.1996, Kok. 1996, s. II-1827], 45 kohta; asia T-77/95, Ufex ym. v. komissio, tuomio 25.5.2000, Kok. 2000, s. II-2167, 54 kohta ja asia T-323/99, INMA ja Itainvest v. komissio, tuomio 26.2.2002, [Kok. 2002, s. II-545], 76 kohta). Tämän vuoksi niitä kyseisen lupauksen olemassaoloa koskevia epäilyjä, jotka komissio on tuonut esiin täydentävissä huomautuksissaan, ei voida ainakaan ensi arviolta hyväksyä.

76 Valtiontuen käsitettä on oikeudellisena käsitteenä tulkittava objektiivisten seikkojen perusteella. Tämän takia yhteisöjen tuomioistuinten on lähtökohtaisesti ja ottaen huomioon käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvät konkreettiset seikat sekä komission arvioinnin teknisyyden tai monimutkaisuuden valvottava kokonaisvaltaisesti sitä, kun komissio luokittelee valtiollisen toimenpiteen uudeksi tai olemassa olevaksi tueksi (asia T-67/94, Ladbroke Racing v. komissio, tuomio 27.1.1998, Kok. 1998,

s. II-1, 52 kohta, vahvistettu valituksen johdosta asiassa C-83/98 P, Ranska v. Ladbroke Racing ja komissio, 16.5.2000 annetulla tuomiolla, Kok. 2000, s. I-3271, 25 kohta ja yhdistetyt asiat [T-195/01 R ja T-207/01 R,] Gibraltarin hallitus v. komissio, määräy[s 19.12.2001, Kok. 2001, s. II-3915,] 75 kohta).

77 [TGI] väittää nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa, että avustuslupaus kuului aikaisemmin hyväksyttyyn pk-yritysten tukiohjelmaan — — ja että sen vuoksi on katsottava, että tämä ohjelma kattaa maksusta vapauttamisen, joka oli seurausta kyseisen lupauksen rikkomisesta. Nyt kyseessä olevassa hakemuksessa viitataan pääasian kanteeseen, jonka mukaan tämä ohjelma antoi Saksalle mahdollisuuden myöntää tukia, jotka olivat enintään 43 prosenttia kokonaisinvestoinnista, jos kyseessä oli pk-yritys, kun taas muutoin sovellettiin 27 prosentin enimmäismäärää. Komissio ei ole kiistänyt sitä, ettei tätä rajaa ole ylitetty esillä olevassa tapauksessa. Komission väite, jonka mukaan väitetyn lupauksen rikkomisen seurauksia olisi tarkasteltava samalla tavalla kuin kyseistä lupausta eli ilmoittamatta jätettynä valtiontukena, ei voi ainakaan ilman syvällisempää tutkimista johtaa [TGI:n] väitteen hylkäämiseen.

78 Ensi arviolta ei voida myöskään hyväksyä komission esittämää lisäväitettä, jonka mukaan [TGI] ei voi menestyksellisesti vedota yllä mainittuun tukiohjelmaan, koska TGI:tä ei asianmukaisen näytön puuttuessa ole pidettävä pk-yrityksenä. Tältä osin on huomattava ensinnäkin, että Saksan hallitus on muodollisen tutkintamenettelyn aikana toimittanut tietoja näyttääkseen toteen, että [TGI] on pk-yritys (riidanalaisen päätöksen 48 perustelukappale). Komissio puolestaan katsoo riidanalaisessa päätöksessä, että se, onko [TGI] pk-yritys, 'ei ole merkityksellinen seikka arvioitaessa osittaisen ostohinnan perimisestä luopumisen soveltuvuutta yhteismarkkinoille' (55 perustelukappale), todettuaan tätä ennen seitsemännessä ja kahdeksannessa perustelukappaleessa, että vuonna 1997 [TGI:n] palveluksessa oli 226 työntekijää ja sen liikevaihto oli 28 048 000 DEM (14 340 715 euroa) ja että sen pääosakas Geiss oli tuolloin myös ainut omistaja kahdessa muussa yrityksessä, joita ei ole enää olemassa ja joista toisen palveluksessa oli 74 työntekijää.

79 [TGI:n] ensimmäisen perusteensa tueksi esittämää argumentaatiota ei näin ollen voida ensi arviolta hylätä.

80 Kolmannen perusteen osalta on syytä ensinnäkin muistaa, että komission valtiontukiasioissa tekemät päätökset osoitetaan kyseisille jäsenvaltioille (asia [C-367/95 P,] komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomio [2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1719], 45 kohta). On kuitenkin selvää, että muodollisen tutkintamenettelyn lopussa tehty päätös saattaa vaikuttaa syvällisesti tuensaajan etuihin. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti henkilön puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen kaikissa sellaisissa menettelyissä, jotka on saatettu vireille tiettyä henkilöä vastaan ja joiden päätteeksi saatetaan tehdä tälle vastainen päätös, on kuitenkin yhteisön oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jota on noudatettava myös nimenomaisen sääntelyn puuttuessa (ks. vastaavasti [asia C-288/96, Saksa v. komissio, tuomio 5.10.2000, Kok. 2000,] 99 kohta; asia C-301/87, Ranska v. komissio, tuomio 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-307,] 29 kohta ja asia [T-613/97,] Ufex ym. v. komissio[, tuomio 14.12.2000, Kok. 2000, s. II-4055,] 85 ja 86 kohta).

81 Komission velvollisuudesta ilmoittaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta niille, joita asia koskee, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että komissiolla on velvollisuus 'hankkia kaikki tarpeelliset selvitykset', jos sen alustava tutkimus on saanut sen epäilemään kyseisen toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille (em. asia komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomion 39 kohta). Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ilmoituksen julkaisemisella Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä "pyritään ainoastaan saamaan niiltä, joita asia koskee, kaikki sellaiset tiedot, jotka voivat auttaa komissiota sen tulevassa tehtävässä" (asia 70/72, komissio v. Saksa, tuomio 12.7.1973, Kok. 1973, s. 813, Kok. Ep. II, s. 117, 19 kohta ja asia T-266/94, Skibsværftsforeningen ym. v. komissio, tuomio 22.10.1996, Kok. 1996, s. II-1399, 256 kohta). Tämän oikeuskäytännön mukaan niiden, joita asia koskee, tehtävänä on pääasiallisesti toimia komission tiedonlähteenä muodollisessa tutkintamenettelyssä, mistä seuraa se, että niillä on oikeus osallistua

menettelyyn ainoastaan siinä määrin kuin yksittäistapaukseen liittyvissä olosuhteissa on tarkoituksenmukaista, eivätkä ne suinkaan voi vaatia sellaisia puolustautumisoikeuksia, jotka on myönnetty niille henkilöille, joita vastaan menettelyä käydään (yhdistetyt asiat T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. ja British Midland Airways v. komissio, tuomio 25.6.1998, Kok. 1998, s. II-2405, 59 ja 60 kohta ja edellä mainitussa asiassa Ufex ym. v. komissio 14.12.2000 annettu tuomio, 89 kohta).

82 Lisäksi tuensaajan oikeus tulla kuulluksi muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta komission päätöksestä tunnustetaan nyttemmin nimenomaisesti asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 1 kohdassa.

83 [TGI] väittää kuitenkin pääasiallisesti, että hyvää hallintoa ja oikeudenmukaisuutta koskevista periaatteista seuraa, että kun otetaan huomioon se, miten vakavia seurauksia tuensaajalle mahdollisesti aiheutuu sille vastaisen päätöksen tekemisestä muodollisen tutkintamenettelyn päätteeksi, komissio oli velvollinen antamaan [TGI:lle] oikeuden esittää näkemyksensä kyseisen menettelyn aikana esille tulleista tärkeistä kysymyksistä. [TGI] viittaa siihen, ettei kysymystä tällaisen tuensaajan oikeuksien täsmällisestä ulottuvuudesta suhteessa muihin, joita kyseinen menettely koskee, ole käsitelty aikaisemmin, ja tukeutuu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen viimeaikaisen puolustautumisoikeuksia koskevan oikeuskäytännön analogiseen soveltamiseen (asia [T-42/96,] Eyckeler & Malt v. komissio, tuomio [19.2.1998, Kok. 1998, s. II-401], 75 kohta ja sitä seuraavat kohdat; yhdistetyt asiat [T-186/97, T-187/97, T-190/97—T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97—T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99,] Kaufring ym. v. komissio, tuomio [10.5.2001, Kok. 2001, s. II-1337], 153 kohta ja asia [T-6/99,] ESF Elbe-Stahlwerke Feralpi v. komissio, tuomio [5.6.2001, Kok. 2001, s. II-1523], 126, 128 ja 130 kohta).

84 Ilman että on tarpeen tietää nyt kyseessä olevaa menettelyä varten, voiko [TGI] vedota siihen, että komissio on loukannut ja myöntänyt loukanneensa sen jäsenvaltion puolustautumisoikeuksia, jolle riidanalainen

päätös on osoitettu, on todettava, että valtiontuen saajalla ei ole yleistä oikeutta esittää kantaansa kaikista muodollisen tutkintamenettelyn aikana esille tulleista seikoista, jotka mahdollisesti ovat tärkeitä. Edellä 80 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee nimittäin, ettei tällaista oikeutta ole tunnustettu (ks. vastaavasti julkisasiamies Geelhoedin ratkaisuehdotus yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevissa yhdistetyissä asioissa C-328/99 ja C-399/00, Italia v. komissio ja SIM 2 Multimedia v. komissio, 91 ja 92 kohta). Tällainen oikeus ylittäisi sen, mitä kuuluu oikeuteen tulla kuulluksi, ja olisi omiaan johtamaan siihen, että tuensaajilla tunnustettaisiin olevan oikeus kontradiktoriseen menettelyyn komission kanssa, mikä oikeus on tähän saakka evätty kaikilta niiltä, joita asia koskee EY 88 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen N:o 659/1999 20 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä (em. asia komissio v. Sytraval ja Brink's France, tuomion 59 kohta).

85 On kuitenkin selvää, että komissio on velvollinen menettelemään muodollisen tutkintamenettelyn aikana puolueettomasti kaikkiin niihin nähden, joita asia koskee. Komission noudatettavaksi asetettu velvollisuus olla syrjimättä ketään niistä, joita asia koskee, perustuu hyvää hallintotapaa koskevaan oikeuteen, joka on osa jäsenvaltioiden perustuslaillisille perinteille yhteisiä oikeusvaltion yleisiä periaatteita (ks. analogisesti asia T-54/99, [Max.mobil v. komissio], tuomio 30.1.2002, [Kok. 2002, s. II-313], 48 kohta. Tältä osin on syytä huomata, että Nizzassa 7.12.2000 annetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL C 364, s. 1) 41 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan, että 'jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa'. Tästä seuraa, että vaikka tuensaajan edellä mainitun kaltaiset osallistumis- ja tiedonsaantioikeudet ovat rajoitetut, komissio voi menettelystä vastaavana ainakin ensi arviolta olla velvollinen luovuttamaan tuensaajalle huomautukset, joita se on kyseisen tuensaajan alun perin toimittamien huomautusten johdosta nimenomaisesti pyytänyt kilpailijalta. Jos komissio saisi menettelyn kuluessa päättää tiettyjen lisätietojen pyytämisestä tuensaajan kilpailijalta antamatta tuensaajalle tilaisuutta tutustua vastauksena toimitettuihin huomautuksiin ja tarpeen vaatiessa vastata niihin, olisi olemassa vaara, että kyseisen tuensaajan kuulluksi tulemista koskevan oikeuden tehokas vaikutus pienenisi huomattavasti.

86 Tällaisesta virheellisestä menettelystä voi seurata riidanalaisen päätöksen kumoaminen ainoastaan, jos muodollinen tutkintamenettely olisi voinut ilman tätä virheellisyyttä johtaa toisenlaiseen tulokseen (em. [asia Saksa v. komissio], tuomion 101 kohta). Komissio, joka myöntää tältä osin tehdyn muodollisen virheen, katsoo, että asianlaita ei ole näin nyt esillä olevassa tapauksessa, sillä Schottin täydentävillä huomautuksilla ei ollut mitään vaikutusta riidanalaiseen päätökseen. Sen sijaan [TGI] väittää, että näillä huomautuksilla oli todella vaikutusta komission päätökseen olla hyväksymättä riidanalaista tukea, ja toteaa tämän käyvän ilmi muun muassa riidanalaisen päätöksen 102 ja 103 perustelukappaleesta — —. Tältä osin on todettava, että nämä perustelukappaleet muodostavat tärkeän osan niistä perusteluista, joiden nojalla komissio päätteli, että riidanalainen tuki ei täyttänyt sitä suhteellisuusvaatimusta, jonka on täytyttävä, jotta tukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvana rakenneuudistustukena. Komissio korosti toisessa kuulemistilaisuudessa, ettei Schottin täydentävissä huomautuksissa esitettyjä tietoja otettu huomioon. Koska kuitenkin 103 perustelukappaleessa oleva viittaus niihin, vaikka siinä käytetäänkin mainintaa [TGI:n] eräs 'kilpailija', kuten myös 102 perustelukappaleessa oleva viittaus väitettyyn 'rakenneuudistusprosessiin kuulumattomaan markkinoita vääristävään toimintaan', voidaan tavanomaisella tavalla luettaessa ymmärtää siten, että niillä tarkoitetaan sekä kyseisen yrityksen täydentäviä että sen alkuperäisiä huomautuksia, pääasiasta päättävä tuomioistuin voisi katsoa, että kaikilla Schottin huomautuksilla on ollut vaikutusta komissioon sen tehdessä päätelmänsä tutkitusta toimenpiteestä. Tämä pätee sitäkin suuremmalla syyllä, kun otetaan huomioon, että yksi komission Schottille esittämistä kysymyksistä koski juuri sitä 'hintasotastrategiaa', jota [TGI:n] väitettiin noudattavan. Näin ollen on olemassa todellinen mahdollisuus, että muodollinen tutkintamenettely olisi ilman kyseistä virheellisyyttä voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen.

87 Näin ollen on pääteltävä, että myös [TGI:n] esittämä kolmas peruste on otettava ensi arviolta vakavasti.

88 Edellä esitetystä seuraa, että ne tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat perusteet, joihin [TGI] vetoaa, eivät näytä olevan täysin perusteettomia (asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym.,

määräys 19.7.1995, 26 kohta ja asia [T-237/99 R,] BP Nederland ym. v. komissio, määräy[s 8.12.2000, Kok. 2000, s. II-3849,] 37 kohta). Nyt käsiteltävänä olevaa hakemusta ei voida näin ollen hylätä fumus boni jurisin puuttumisen vuoksi, joten on syytä tutkia, täyttääkö se kiireellisyysedellytyksen."

19 Tämän jälkeen välitoimista päättänyt tuomari katsoi valituksenalaisen määräyksen 96—109 kohdassa, että myös kiireellisyysedellytys täyttyi, sillä hänen käsityksensä mukaan TGI oli näyttänyt riittävällä todennäköisyydellä toteen, että riidanalaisen päätöksen välitön täytäntöönpano saattaisi TGI:n olemassaolon vaaraan lähiaikoina tai jopa välittömästi.

20 Lopuksi välitoimista päättänyt tuomari totesi intressivertailun osalta seuraavaa:

"113 Ensinnäkin on syytä muistaa, että EY 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määrätään, että jos komissio toteaa, että valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki ei sovellu yhteismarkkinoille, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä. Yleisellä edulla, jonka nimissä komissio harjoittaa sille EY 88 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen N:o 659/1999 7 artiklassa uskottuja tehtäviä varmistaakseen olennaisilta osiltaan sen, että kilpailulle vahingolliset valtiontuet eivät vääristä yhteismarkkinoiden toimintaa, on tämän vuoksi erityisen tärkeä merkitys (ks. vastaavasti asia T-86/96 R, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd v. komissio, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. II-641, 74 kohta ja em. yhdistetyt asiat Gibraltarin hallitus v. komissio, määräyksen 108 kohta). Tilanne pyritäänkin palauttamaan ennalleen asettamalla asianomaiselle jäsenvaltiolle velvollisuus poistaa tuki, joka ei sovellu yhteismarkkinoille (asia C-348/93, komissio v. Italia, tuomio 4.4.1995, Kok. 1995, s. I-673, 26 kohta ja asia [C-24/95,] Alcan Deutschland, tuomio [20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1591], 23 kohta).

114 Tämän takia välitoimimenettelyssä, jossa vaaditaan lykkäämään sellaisen komission asettaman velvollisuuden täytäntöönpanoa, jonka mukaan sen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi toteama tuki on maksettava takaisin, yhteisön edun on yleensä, ellei lähes aina, mentävä sen edun edelle, joka tuensaajalla on välttää tuen takaisinmaksamista koskevan velvollisuuden täytäntöönpano ennen tuomion julistamista pääasiassa.

115 Ei voida kuitenkaan sulkea pois sitä mahdollisuutta, että tällaisen tuen saajalle voidaan myöntää välitoimia, mikäli fumus boni jurista ja kiireellisyyttä koskevat edellytykset — kuten esillä olevassa tapauksessa — täyttyvät. Muutoin olisi vaarana, että olisi käytännöllisesti katsoen mahdotonta vedota EY 242 ja EY 243 artiklassa annettuun mahdollisuuteen, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdassa, tosiasiallisen väliaikaisen oikeussuojan saamiseksi myös valtiontukia koskevissa asioissa. Tältä osin on muistettava, että tällainen suoja ilmentää yhteisön oikeuden yleistä periaatetta, joka perustuu jäsenvaltioiden yhteisiin valtiosääntöperinteisiin (asia [222/84,] Johnston, tuomio [15.5.1986, Kok. 1986, s. 1651], 18 kohta ja asia T-77/01, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, määräys 11.1.2002, [Kok. 2002, s. II-81], 35 kohta). Tällainen periaate vahvistetaan myös ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 ja 13 artiklassa sekä perusoikeuskirjan 47 artiklassa.

116 On näin ollen tutkittava, onko nyt esillä olevassa tapauksessa olemassa sellaisia poikkeuksellisia olosuhteita, jotka voisivat oikeuttaa punnitsemaan kyseessä olevia intressejä välitoimien myöntämisen eduksi.

117 Ensinnäkin on todettava, että riidanalainen tuki, joka on vain 4 miljoonaa DEM (2 045 167 euroa), on alle 6 prosenttia ensimmäisen ja toisen omaisuudenmyyntisopimuksen puitteissa [TGI:lle] myönnettyjen

67 425 000 DEM:n (34 473 855 euron) suuruisten tukien kokonaismäärästä. Lisäksi on syytä huomata, ettei komissio maksusta vapauttamista lukuun ottamatta kiistä sitä, että suurin osa näistä muista tuista on sopusoinnussa olemassa olevia tukia koskevien eri ohjelmien kanssa (riidanalaisen päätöksen 56—65 perustelukappale). [TGI] ryhtyi tosiasiallisesti harjoittamaan liiketoimintaansa vasta kyseessä olevan maksusta vapauttamisen jälkeen vuonna 1998. Tämän vuoksi on todennäköisesti epärealistista katsoa nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa, että riidanalaisen tuen välitön takaisinmaksaminen mahdollistaisi sen erityisen kilpailutilanteen palauttamisen, joka aikaisemmin vallitsi kyseessä olevilla yksillä tai useammilla lasimarkkinoilla (minkäänlaisia täsmällisiä markkinoita ei ole yksilöity riidanalaisen päätöksen 35 ja 36 perustelukappaleessa). Kuten [TGI] toteaa, tällainen takaisinmaksaminen voisi helpostikin vain vahvistaa sitä määräävää markkina-asemaa, joka Schottilla eli [TGI:n] tärkeimmällä kilpailijalla yhteisössä ja ainoalla, joka ilmaisi mielipiteensä muodollisen tutkintamenettelyn kuluessa, on. Liikevaihdoltaan tämä yritys, jonka määräävää markkina-asemaa komissio ei kiellä, on [TGI:tä] hyvin paljon suurempi. Näin ollen ei ole mahdollista, että kyseinen kilpailija kärsisi huomattavaa vahinkoa, jos nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa myönnetään välitoimia. Schottin kotipaikka on sitä paitsi myös Thüringenin osavaltiossa.

118 Tästä seuraa, että nyt kyseessä olevassa asiassa on olemassa poikkeuksellisia ja hyvin erityislaatuisia olosuhteita, jotka painavat välitoimien myöntämisen eduksi.

119 Kun otetaan huomioon se intressi, joka yhteisöllä on periä tosiasiallisesti takaisin valtiontuet, mukaan lukien rakenneuudistustuet, jotka lähtökohtaisesti myönnetään taloudellisissa vaikeuksissa oleville yrityksille, riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon täysi lykkääminen siihen saakka, kunnes pääasiassa annetaan tuomio, ei ole kuitenkaan perusteltua.

120 Sen sijaan rajoitettujen välitoimien myöntäminen nyt käsiteltävänä olevassa hyvin erityislaatuisessa tapauksessa on perusteltua ja vastaa tarkoituksenmukaisella tavalla tarvetta varmistaa tosiasiallinen väliaikainen oikeussuoja."

21 Tässä tilanteessa riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanolle myönnettiin lykkäystä 17.2.2003 asti ja tähän lykkäykseen liitettiin valituksenalaisen määräyksen määräysosan 2 kohdassa mainitut ehdot.

Valitus

22 Valitus perustuu kolmeen valitusperusteeseen, jotka koskevat valituksenalaisessa määräyksessä tehtyjä oikeudellisia virheitä lykkäyshakemuksen tutkittavaksi ottamisen, fumus boni juriksen arvioinnin ja intressivertailun osalta.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

23 Ensimmäisen valitusperusteen mukaan välitoimista päättänyt tuomari teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi, että TGI:n hakemus on otettava tutkittavaksi, ja hyväksyi näin oman toimivaltansa.

24 Komissio viittaa asiassa 310/85 R, Deufil vastaan komissio, 6.2.1986 annettuun määräykseen (Kok. 1986, s. 537, 22 kohta) sekä asiassa 142/87 R, Belgia vastaan komissio, 15.6.1987 annettuun määräykseen (Kok. 1987, s. 2589, 26 kohta) ja väittää, että TGI:n on mahdollisen vahingon estämiseksi nostettava ensin kanne kansallisessa tuomioistuimessa. Komissio toteaa, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus jätettiin näissä molemmissa määräyksissä tutkimatta, koska hakijat eivät olleet ensin turvautuneet kansallisiin oikeussuojakeinoihin.

Valituksenalaisella määräyksellä, jolla asiallisesti sallittaisiin se, että voitaisiin käyttää samanaikaisesti kahta oikeussuojakeinoa, toista yhteisöjen tuomioistuimissa ja toista kansallisessa tuomioistuimessa, loukataan komission mukaan periaatetta, jonka mukaan yhden ja saman oikeuskysymyksen osalta on vältettävä moninkertaisia toimivaltoja.

25 Komission mukaan yritys voi siis vedota perustellusti lykkäämisen välttämättömyyteen ja kiireellisyyteen yhteisöjen tuomioistuimissa vasta, jos kansallisten oikeussuojakeinojen käyttö kariutuu.

26 Komissio katsoo, että tällaisesta tulkinnasta on se etu, että asianomainen yritys voi esittää kansallisessa tuomioistuimessa lisäväitteitä, kuten muun muassa väitteitä, jotka koskevat tuen kansallisen palauttamismenettelyn virheellisyyksiä, tai perusteltuun luottamukseen ja oikeusvarmuuteen perustuvia väitteitä.

27 Välitoimista päättäneen tuomarin valituksenalaisen määräyksen 55 kohdassa tarkastelemasta asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdasta komissio toteaa, että tämä säännös on suunnattu ensisijaisesti jäsenvaltioille, jotka voivat tosiasiallisesti vaatia täytäntöönpanon lykkäämistä ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimissa.

28 TGI esittää kirjallisissa huomautuksissaan, että komission näkemyksellä, mikäli se hyväksyttäisiin, järkytettäisiin kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuinten välistä toimivaltajakoa, jonka mukaan ainoastaan yhteisöjen tuomioistuimet ovat toimivaltaisia ratkaisemaan, onko komission päätös lainmukainen, ja lykkäämään sen täytäntöönpanoa.

29 TGI toteaa lisäksi, ettei nyt kyseessä olevassa tapauksessa ole olemassa kansallista täytäntöönpanotointa, jota koskevan kanteen se voisi nostaa kansallisessa

tuomioistuimessa, eikä siltä voida edellyttää, että se odottaa tällaista tointa nostaakseen sitä koskevan kanteen kansallisessa tuomioistuimessa, samalla kun se olisi edellä mainitussa asiassa TWD Textilwerke Deggendorf annetusta tuomiosta ilmenevän oikeuskäytännön mukaisesti velvollinen vaatimaan yhteisöjen lainkäyttöelimessä, että riidanalainen päätös kumotaan.

Asian arviointi

30 Ensimmäinen valitusperuste on ilmeisen perusteeton, ja se on hylättävä suoralta kädeltä.

31 Ensinnäkään edellä mainitussa asiassa Deufil vastaan komissio esitettyä lykkäyshakemusta ei jätetty tutkimatta, kuten komissio väittää valituskirjelmänsä 16 kohdassa, vaan se tutkittiin aineelliselta kannalta, ja tämän tutkimisen päätteeksi välitoimista päättänyt tuomari katsoi, ettei hakija ollut osoittanut vakavan ja korjaamattoman vahingon aiheutumista koskevan edellytyksen täyttyneen. Asianlaita on samoin edellä mainitussa asiassa Belgia vastaan komissio, jossa hakemuksen oli sitä vastoin tehnyt tuen myöntänyt jäsenvaltio eikä tuensaaja.

32 Lisäksi on syytä muistaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 104 artiklan 1 kohdan mukaan toimielimen toimen täytäntöönpanon lykkäämishakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on ainoastaan, että hakija on nostanut tästä toimesta kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

33 Komission esittämät väitteet, jotka perustuvat eri menettelyjen suhteellista tehokkuutta koskeviin soveltuvuusnäkökohtiin, eivät voi johtaa edellisessä kohdassa mainitun valtiontukien valvonnassa noudatetun yleisen säännön muutta-

miseen eivätkä siihen, että yksittäistapauksessa, jossa yritys on nostanut kumoamiskanteen komission päätöksestä, jossa vaaditaan yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen perimistä takaisin, kieltäydyttäisiin antamasta tälle yritykselle väliaikaista oikeussuojaa yhteisöjen tuomioistuimissa.

34 Komission asetuksen N:o 659/1999 14 artiklan 3 kohdasta esittämää arviointia, joka mainitaan tämän määräyksen 27 kohdassa, ei ole tarpeen tutkia lähemmin.

35 Välitoimista päättäneen tuomarin tästä säännöksestä valituksenalaisen määräyksen 55 kohdassa ilmaisemat näkemykset esitettiin nimittäin täydellisyyden vuoksi siinä harkinnassa, jonka nojalla hän päätyi toteamaan, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus on otettava tutkittavaksi.

36 Välitoimista päättänyt tuomari on näin ollen todennut perustellusti, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus on otettava tutkittavaksi.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

37 Toisessa valitusperusteessaan komissio väittää, että välitoimista päättänyt tuomari teki fumus boni juriksen olemassaoloa arvioidessaan oikeudellisen virheen.

38 Komissio esittää johdannoksi, että valituksenalaisessa määräyksessä noudatettu päättelytapa merkitsee sitä, että kun kyseessä ovat rakenneuudistustuet, jotka ovat varsinaiselta luonteeltaan sellaisia, että ne myönnetään maksukyvyttömyysuhan välttämiseksi, kiireellisyysvaatimus toteutuu aina, ja että jos tehdään tällaisten tukien takaisinperimiseen velvoittava päätös, sen täytäntöönpanoa on ilman perusteellisempaa tutkimista näin ollen määrättävä aina lykättäväksi, millä varmistetaan siten se, että kyseinen yritys jatkaa keinotekoisesti olemassaoloaan. Rakenneuudistustukien palauttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisen yhteydessä on komission mukaan reilujen kilpailuolosuhteiden turvaamiseksi syytä ennemmin soveltaa erityisen tiukkoja perusteita arvioitaessa fumus boni juriksen olemassaoloa niin, että täytäntöönpanoa saa lykätä vain poikkeustapauksissa.

39 Valituksenalaisesta määräyksestä ilmenee komission mukaan kuitenkin, ettei välitoimista päättänyt tuomari noudattanut tällaista rajoittavaa tarkastelutapaa fumus boni juriksen olemassaoloa arvioidessaan.

40 TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa fumus boni juriksen tueksi esittämän ensimmäisen perusteen mukaan, jota koskevaa argumentaatiota välitoimista päättänyt tuomari ei katsonut voivansa ensi arviolta hylätä, maksusta vapauttaminen ei ollut tuki, vaan sillä korvattiin TGI:lle aikaisemmin annettu hyväksytyn tukiohjelman käyttämistä koskeva lupaus, jota ei ollut pidetty.

41 Komissio kyseenalaistaa valituksenalaisen määräyksen tältä osin esittämällä useita väitteitä.

42 Ensinnäkin TGI:n esittämä peruste merkitsee komission mukaan sitä, että jäsenvaltio voi välttää tukia koskevat säännöt, jos se yrityksen myyntiä koskevan yksityisoikeudellisen sopimuksen puitteissa lupaa tukia, joista jotkut ovat sään-

töjenvastaisia ja selvästi yhteismarkkinoille soveltumattomia, sillä jos kyseisiä tukia ei myöhemmin makseta, tuensaaja voisi vedota olennaisen sopimusedellytyksen häviämiseen vaatiakseen suorituksia, jotka menettäisivät tukien luonteensa ja jotka muuttuisivat tällöin luonteeltaan yksityisoikeudellisiksi korvauksiksi.

43 Komissio toteaa vielä, ettei Saksan liittotasavalta hallinnollisen menettelyn kuluessa milloinkaan esittänyt tällaista selitystä maksusta vapauttamisen perustelemiseksi.

44 TGI ei komission mukaan myöskään ole esittänyt minkäänlaista näyttöä siitä, että tällainen lupaus olisi annettu.

45 Lopuksi komissio katsoo, että välitoimista päättänyt tuomari ei voinut arvostella, kuten se on tehnyt valituksenalaisen määräyksen 75 kohdassa, komissiota siitä, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat tämän kysymyksen osalta puutteelliset, koska TGI ei ole esittänyt tällaista väitettä kanteessaan. Komission mielestä riidanalainen päätös on joka tapauksessa riittävästi perusteltu, koska kyseinen jäsenvaltio ei ollut ottanut tätä kysymystä esille hallinnollisen menettelyn kuluessa, kun taas TGI, vaikka se oli sen maininnut, ei ollut esittänyt minkäänlaista näyttöä väitteensä tueksi.

46 TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa esittämän kolmannen fumus boni jurista koskevan perusteen mukaan TGI:n oikeutta oikeudenmukaiseen menettelyyn loukattiin, koska komissio ei ollut muodollisen tutkintamenettelyn aikana ottanut suoraan yhteyttä TGI:hin, vaikka komissio oli esittänyt kysymyksiä eräälle sen kilpailijayritykselle, joka oli vastannut komissiolle. TGI katsoi, että sen olisi tullut voida ilmaista käsityksensä muodollisen tutkintamenettelyn aikana ilmenneistä tärkeimmistä seikoista.

47 Komissio muistuttaa, että — kuten valituksenalaisen määräyksen 80—87 kohdasta ilmenee — välitoimista päättänyt tuomari katsoi, että ainakin ensi arviolta komissio oli menetellyt virheellisesti, koska se ei ollut toimittanut kilpailijalta saamiaan huomautuksia TGI:lle, ja että oli olemassa todellinen mahdollisuus, että muodollinen tutkintamenettely olisi ilman tätä virheellisyyttä voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen.

48 Komissio toteaa tältä osin, että se oli ilmoittanut välitoimimenettelyssä, ettei se ollut perustanut riidanalaista päätöstä kilpailijalta saatuihin huomautuksiin.

49 Komissio katsoo tämän lisäksi ennen kaikkea, että valituksenalaisen määräyksen 85 ja 86 kohdassa on tehty oikeudellinen virhe, koska nämä kohdat perustuvat komission väitettyyn velvollisuuteen luovuttaa muodollisen tutkintamenettelyn aikana tuensaajalle huomautusten esittämistä varten ne huomautukset, jotka kyseisen tuensaajan kilpailija on toimittanut komissiolle.

50 Komission mukaan TGI:llä, joka oli esittänyt huomautuksia muodollisen tutkintamenettelyn aikana, ei ollut mitään muita oikeuksia sen enempää sen väitetyn velvollisuuden nojalla, jonka mukaan komissio ei saa syrjiä ketään niistä, joita asia koskee, kuin perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdan tai edellä mainitussa asiassa Max.mobil vastaan komissio annetussa tuomiossa hyväksyttyjen periaatteiden analogisen soveltamisen nojalla.

51 TGI kiistää toista valitusperustetta koskevissa kirjallisissa huomautuksissaan aluksi sen, että nyt kyseessä olevan tapauksen kaltaisessa tapauksessa olisi tarpeen soveltaa erityisen tiukkoja perusteita fumus boni juriksen olemassaoloa arvioitaessa.

52 TGI katsoo, että komission puolustama yleinen näkemys tekisi väliaikaisen oikeussuojan saamisen mahdottomaksi tai kohtuuttoman vaikeaksi, mikä olisi oikeussuojan tehokkuusperiaatteen vastaista.

53 TGI kiistää myös komission väitteet, jotka koskevat fumus boni juriksen arviointia valituksenalaisessa määräyksessä. TGI katsoo ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä ensimmäisen fumus boni jurista koskevan perusteen arvioinnin osalta pääasiallisesti, että komissio rajoittuu toistamaan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä väitteet, minkä vuoksi toisen valitusperusteen tämä osa on jätettävä tutkittamatta. Sen arvioinnin osalta, joka koskee TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa esittämää kolmatta fumus boni jurista koskevaa perustetta, jonka mukaan komissio oli tehnyt menettelyvirheen, TGI väittää, että komissio, joka kiistää olleensa velvollinen luovuttamaan tietoja TGI:lle, pyrkii itse asiassa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan vastaisesti muuttamaan riidan kohdetta siitä, mitä se oli välitoimista päättäneen tuomarin käsitellessä asiaa, koska komissio TGI:n mukaan myönsi ensimmäisessä oikeusasteessa tehneensä tällaisen virheen.

Asian arviointi

54 Aluksi on syytä arvioida komission johdantona esittämää argumentaatiota, jonka mukaan silloin, kun kyseessä on päätös, jolla rakenneuudistustuki määrätään perittäväksi takaisin, kiireellisyysvaatimus toteutuu tuensaajan maksukyvyttömyysongelmien vuoksi aina, minkä takia fumus boni jurista arvioitaessa olisi sovellettava erityisen tiukkoja arviointiperusteita.

55 Tätä argumentaatiota ei voida hyväksyä niin yleisessä ja ehdottomassa muodossa kuin on se sanamuoto, jossa komissio sen esittää.

56 Yrityksen mahdollinen maksukyvyttömyys ei merkitse välttämättä sitä, että kiireellisyyttä koskeva edellytys täyttyy. Kun yrityksen taloudellista elinkelpoisuutta tutkitaan, sen rahoitustilanteen arvioinnissa voidaan nimittäin ottaa huomioon erityisesti sen konsernin ominaisuudet, johon yritys omistuspohjansa perusteella kuuluu (asia C-43/98 P(R), Camar v. komissio ja neuvosto, määräys 15.4.1998, Kok. 1998, s. I-1815, 36 kohta), minkä vuoksi välitoimista päättävä tuomari voisi tulla siihen tulokseen, ettei kiireellisyysedellytys yrityksen ennustettavissa olevasta maksukyvyttömyydestä huolimatta täyty.

57 On sitä paitsi todettava, että on olemassa useita tapauksia, joissa yritykset eivät ole kyenneet näyttämään toteen kiireellisyysedellytyksen täyttymistä sellaisten päätösten täytäntöönpanon lykkäämistä koskevien hakemusten tueksi, joissa on määrätty valtiontukia, rakenneuudistustuet mukaan lukien, perittäviksi takaisin (ks. em. asia BP Nederland ym. v. komissio; asia T-111/01 R, Saxonia Edelmetalle v. komissio, määräys 2.8.2001, Kok. 2001, s. II-2335 ja asia T-91/02 R, Klausner Nordic Timber v. komissio, määräys 12.6.2002, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

58 Vaikka on totta, että sellaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen, jossa määrätään yhteismarkkinoille soveltumaton tuki perittäväksi takaisin, voi pitkittää tästä tuesta kilpailulle aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia, päinvastaisessa tapauksessa pitää yhtä hyvin paikkansa, että tällaisen päätöksen välittömällä täytäntöönpanolla on yleensä peruuttamattomia vaikutuksia tukea saaneeseen yritykseen ilman, että voidaan lähtökohtaisesti sulkea pois sitä mahdollisuutta, että lopulta katsotaan olevan perusteltua pitää tuki voimassa kyseisen päätöksen sisältämien mahdollisten virheiden johdosta.

59 Komission näkemystä ei voida näin ollen hyväksyä sellaisenaan, koska sillä uhattaisiin laskea liiallisesti väliaikaista oikeussuojaa ja rajoittaa sitä laajaa harkintavaltaa, joka välitoimista päättävällä tuomioistuimella on oltava, jotta se voi käyttää sille myönnettyä toimivaltaa (ks. vastaavasti asia C-481/01 P(R), NDC Health v. IMS Health ja komissio, määräys 11.4.2002, 58 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

60 Tällainen päätelmä on tehtävä nyt kyseessä olevassa tapauksessa varsinkin, kun TGI kiistää maksusta vapauttamisen olevan rakenneuudistustukea ja katsoo, ettei se ole edes EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea. Tässä tilanteessa se, miten syvällisesti välitoimista päättävän tuomarin on tutkittava fumus boni juris, ei voi riippua siitä edellytyksestä eli rakenneuudistustuen olemassaolosta, joka juuri on keskeinen seikka fumus boni jurista arvioitaessa.

61 Komission huolehtimisen kohteena olevat seikat voidaan ottaa asianmukaisella tavalla huomioon vertailtaessa kyseessä olevia intressejä, vääristymätöntä kilpailua koskeva intressi mukaan lukien, ennemmin kuin fumus boni juriksen arvioinnin yhteydessä.

62 Koska komission johdantona esittämää argumentaatiota ei hyväksytä, on syytä tutkia ne väitteet, jotka se kohdistaa välitoimista päättäneen tuomarin arviointiin, joka koskee TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa fumus boni juriksen tueksi esittämää ensimmäistä ja kolmatta perustetta.

63 Ensinnäkin on todettava valituksenalaisen määräyksen siitä osasta, joka koskee edellä mainittua ensimmäistä perustetta, jonka mukaan maksusta vapauttaminen ei ollut EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea (valituksenalaisen määräyksen 74—79 kohta), että valituksessa olennaisilta osiltaan kyseenalaistetaan välitoimista päättäneen tuomarin tosiseikkojen arviointi ja näytön tutkiminen.

64 Välitoimista päättänyt tuomari päätyi nimittäin asiakirja-aineiston — riidanalainen päätös perusteluineen mukaan luettuna — tutkimisen perusteella tiettyihin väliaikaisiin arviointeihin, jotka koskevat Thüringenin osavaltion antaman lupauksen olemassaoloa (valituksenalaisen määräyksen 75 kohta) ja

sitä, että kyseinen lupaus saattaisi kuulua hyväksyttyyn tukiohjelmaan (valituksenalaisen määräyksen 77 kohta); näiden arviointien perusteella se päätteli, ettei TGI:n fumus boni juriksen tueksi esittämää ensimmäistä perustetta koskevaa argumentaatiota voitu komission huomautuksista huolimatta ensi arviolta hylätä.

65 Tällaisia arviointeja ei voida kuitenkaan kyseenalaistaa valituksen yhteydessä.

66 EY 225 artiklan ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan muutosta voidaan nimittäin hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin ja muutoksenhaun perusteena saadaan käyttää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta puuttuvaa toimivaltaa, asian käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunutta oikeudenkäyntivirhettä, joka on hakijan etujen vastainen, tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunutta yhteisön oikeuden rikkomista. Ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen toisaalta määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa.

67 Yhteisöjen tuomioistuimella ei lähtökohtaisesti myöskään ole toimivaltaa arvioida sitä selvitystä, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asian tosiseikastoa määrittäessään tai arvioidessaan tukeutunut. Silloin, kun todistustaakkaa sekä asian selvittämistä koskevia menettelysääntöjä ja yleisiä oikeusperiaatteita on noudatettu, ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin arvioida sille esitetyn selvityksen näyttöarvoa (asia C-159/98 P(R), Antilles néerlandaises v. neuvosto, määräys 25.6.1998, Kok. 1998, s. I-4147, 68 kohta).

68 Komission väitteessä, jonka mukaan maksusta vapauttaminen on — vaikka sillä olisikin korvattu aikaisemmin luvatun tuen maksamatta jättäminen — korvatun toimenpiteen tavoin tukea, ei oteta huomioon sitä, että TGI väitti, että alun perin luvattu tuki kuului hyväksyttyyn tukiohjelmaan, mitä väitettä välitoimista päättänyt tuomari ei hylännyt.

69 Toinen valitusperuste on valituksenalaisen määräyksen 74—79 kohtaa koskevilta osin näin ollen osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

70 Toiseksi komissio väittää valituksenalaisen määräyksen siitä osasta, joka koskee TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa fumus boni juriksen tueksi esittämää kolmatta perustetta, jonka mukaan TGI:n oikeutta oikeudenmukaiseen menettelyyn loukattiin (valituksenalaisen määräyksen 80—87 kohta), että välitoimista päättänyt tuomari katsoi virheellisesti, että komissiolla oli velvollisuus luovuttaa tuensaajalle huomautukset, jotka se oli saanut tuensaajan kilpailijalta muodollisen tutkintamenettelyn aikana, ja että näiden huomautusten luovuttamatta jättäminen vaikutti nyt kyseessä olevassa tapauksessa lopulliseen päätökseen.

71 TGI:n väitettä, jonka mukaan tämä valitusperuste on uusi peruste ja siis liian myöhään esitetty, ei voida hyväksyä. Vaikka komissio myönsi ensimmäisessä oikeusasteessa, että sen olisi pitänyt antaa kyseiset tiedot Saksan hallitukselle tiedoksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeudenkäyntiasiakirjoista käy kuitenkin ilmi, että komissio kiisti — ainakin epäsuorasti — että sillä olisi ollut tällainen velvollisuus tuensaajayritykseen nähden.

72 Toinen valitusperuste on näin ollen otettava tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee valituksenalaisen määräyksen 80—87 kohtaa.

73 Aineellisen kysymyksen osalta on syytä todeta alustavasti, että komission esittämä peruste perustuu valituksenalaisen määräyksen osittain virheelliseen tulkintaan, koska komissio näyttää lähtevän siitä ajatuksesta, että välitoimista

päättänyt tuomioistuin katsoi komission olevan velvollinen luovuttamaan kilpailijan muodollisen tutkintamenettelyn aikana esittämät huomautukset tuensaajalle huomautusten esittämistä varten.

74 Kuten kuitenkin valituksenalaisen määräyksen 85 kohdasta ilmenee, komissio on välitoimista päättäneen tuomarin mukaan velvollinen luovuttamaan vain ne "erityiset" huomautukset, "joita se on kyseisen tuensaajan alun perin toimittamien huomautusten johdosta nimenomaisesti pyytänyt kilpailijalta".

75 Komission esittämän perusteen on näin ollen katsottava tarkoittavan näin rajoitetun velvollisuuden kiistämistä.

76 Tältä osin on todettava, ettei kyseiselle menettelyä koskevalle velvollisuudelle, jonka välitoimista päättänyt tuomioistuin katsoi väliaikaisesti valituksenalaisen määräyksen 85 kohdassa komissiolla olevan, saada edes näin rajoitettunakaan tukea asetuksesta N:o 659/1999 eikä myöskään yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

77 Vaikka komission esittämä peruste olisi tältä osin perusteltu, sen nojalla ei voida kuitenkaan kyseenalaistaa välitoimista päättäneen tuomarin valituksenalaisen määräyksen 88 kohdassa ilmaisemaa fumus boni jurista koskevaa päätelmää.

78 Kuten tämän määräyksen 63—69 kohdassa todetaan, komissio ei ole kyennyt osoittamaan vääräksi välitoimista päättäneen tuomarin arviointia, joka koskee TGI:n ensimmäisessä oikeusasteessa fumus boni juriksen tueksi esittämää ensimmäistä perustetta.

79 Tässä tilanteessa toinen valitusperuste on hylättävä ilman, että on syytä tutkia enemmälti, ovatko komission esittämät väitteet perusteltuja.

Kolmas valitusperuste

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

80 Kolmannessa valitusperusteessaan komissio toteaa, ettei se jaa sitä näkemystä, jonka välitoimista päättänyt tuomari omaksui arvioinnissaan, joka koskee sellaisten "poikkeuksellisten ja hyvin erityislaatuisten olosuhteiden" olemassaoloa, jotka voisivat oikeuttaa punnitsemaan kyseessä olevia intressejä lykkäyksen myöntämisen eduksi, ja väittää, että kyseessä on oikeudellinen virhe.

81 Komissio katsoo ensinnäkin, että ne poikkeukselliset ja hyvin erityislaatuiset olosuhteet, jotka voisivat puoltaa väliaikaisen oikeussuojan myöntämistä poikkeuksellisesti, voivat olla ainoastaan sellaisia, jotka voitaisiin ottaa huomioon tuen hyväksymistä koskevassa menettelyssä, mikä ei tule kyseeseen esillä olevassa tapauksessa, ja toiseksi, että on väärin nojautua siihen seikkaan, että takaisinmaksettavat tuet ovat vain osa myönnettyjen tukien kokonaismäärästä.

Asian arviointi

82 On suoralta kädeltä ilmeistä, että tällä perusteella ei ole menestymisen mahdollisuuksia, koska siinä suoraan kyseenalaistetaan välitoimista päättäneen tuomarin tosiseikastoa koskeva arviointi, mitä ei voida hyväksyä valituksen yhteydessä (katso tämän määräyksen 66 ja 67 kohta).

83 Valituksenalaisesta määräyksestä nimittäin ilmenee, että välitoimista päättänyt tuomari tuli kyseessä olevaa tapausta koskevien erityispiirteiden ja muutoin merkityksellisiltä vaikuttavien seikkojen perusteella siihen tulokseen, että on olemassa poikkeuksellisia ja hyvin erityislaatuisia olosuhteita.

84 Lisäksi komissio vain mainitsee valituksessaan tämän määräyksen 81 kohdassa toistetut väitteet kehittelemättä niitä enemmälti.

85 Kolmas valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta.

86 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

87 Koska komissio on hävinnyt valituksensa, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 18 päivänä lokakuuta 2002.

R. Grass
kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias
presidentti